

Norra Mähren ligger i östra Tjeckien och man kan skimta den polska gränsen bortom de gröna kullarna.

Tinnar och torn på Prags kyrkor.

Tjeckiens norra Mähren

Text och foto // Sanna Rosell

Tjeckiens huvudstad Prag ligger stadigt i topp på listan över weekendstäder. Inte alls konstigt, med tanke på de låga priserna, de många flygalternativen och den uppskattade maten – för att inte tala om pilsnerna. Men nästa gång Prag lockar, sätt fingret på kartan över Tjeckien och snegla snett nordöst.

Snudda fingret mot gränsen till Polen och du har hamnat rätt. Norra Mähren är en del av Tjeckien som ännu inte toppar weekendlistan, men är ett bubblande alternativ till resenärens som vill se, göra och uppleva något bortom Prag.

I skrivande stund trampar vi omkring ungefär där du satte ditt finger på kartan. Grönskande ängar och solgula rapsfält svisar förbi när vi på cykel upplever norra Mährens böljande landskap. Prags trängsel och turister känns långt borta, när mil efter mil bara bjuder på en och annan grubarbetare som vinkar till hej.

Norra Mähren är ett bra område att uppleva på två hjul. De små byarna ligger

som radband längs cykelvänliga vägar och man kan enkelt besöka dem på skönt trampavstånd. Under ett par dagars tur åker vi till ett par byar som är som tagna ur en Hans och Greta-saga, och avslutar med att ta hipstertempen på industristaden Ostrava. Men innan vi har satt oss på cykeln, börjar vi med sushi och skumpa.

Klockan har knappt slagit sju och tåget rullar ut från Prags huvudstation. Vi åker med Regiojet, en av de privata aktörerna som konkurrerar med många andra på den tjeckiska järnvägen. Tävlan om resenärens har fått dem att ta till allehanda lockbeten – som just sushi och skumpa. Vi hinner knappt gnugga sömnen ur ögonen innan tågvärdinnan serverar nio perfekta bitar maki och nigiri med toppiga klickar wasabi och ett bländande leende. Till det, muserande vitt vin och hon lägger till att det är obegränsade mängder som ingår i biljettpriset (som vi har betalat 12 euro för). Därför gör många tjecker resan till själva målet – i dubbel bemärkelse – och sushin har blivit Regiojets signum.

Då vi åker i Business Class bjuds vi, förutom mat och dryck, på både wifi och dagstidningar. Resan från Prag till Ostrava tar fyra timmar men känns som en blinkning. Vi är pigga och peppade på att cykla när vi, nu för egen maskin, rullar ut från Ostravas station.

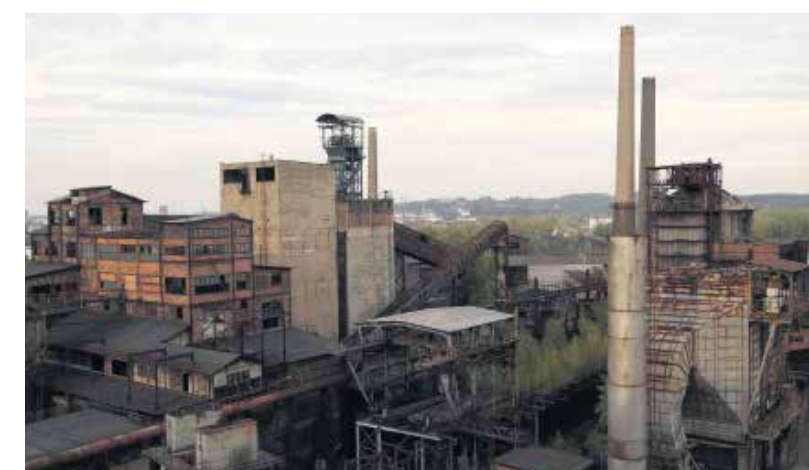
Det finns många turistföretag som hyr ut cyklar för dagsturer eller längre utflykter. Annars går det även att hyra cyklar av Tjeckiens statliga järnvägsbolag České Dráhy. Det är smidigt då man kan hämta dem vid en station och lämna vid en annan. Dessutom går det bra att ta med cyklarna utan extra kostnad på tågen.

Vårt första stopp på cykelresan är Pribor. Namnet betyder "kniv och gaffel" på tjeckiska men varför blir vi aldrig kloka på. Byn har knappt 3 000 invånare och tycks vila i en evig söndagssömn. Kyrkklockan står stilla sedan länge och det är vilsamt och vackert när vi rullar fram över kullerstenarna.

Men Pribor är mer än en sömning småstad, den är nämligen satt på kartan för att

psykoanalysens pappa Freud föddes här. Även om han bara bodde sina tre första år här, sägs platsen ha format honom som barn. Sedan flyttade han till Wien och resten är, som man säger, historia. Idag är hans barndomshem ett museum och ett givet stopp på vår cykelturné i norra Mähren.

Solen värmer fortfarande trots att det är på höstkanten, och benen får vila när vi på eftermiddagen har kommit fram till dagens andra stopp – byn Stramberk. Som tagen ur en saga av bröderna Grimm, klättrar den lilla byn uppför kullen och kröns av kyrkans klocka. Stugorna liknar pepparkakshus och jag tror blodsöcket spelar mig ett spratt när jag känner doften av kanel sprida sig över torget. Men det visar sig stämma, för Stramberk är känt för kakor som liknar, och har uppkallats efter, öron. Stramberks usi är knapriga flarn med vispad grädd som vi åter till efterrätt på lunchen. Under hela resan åter vi gott, mycket och alltid hemlagat. För trötta cykelben är det perfekt uppladdning inför

Vyn över stålstaden Ostrava.

Industrilandskapet har blivit konstgallerier.

JN GYMNASIET
GER ALLA EN CHANS www.jn.kumla.se

DU HAR YRKESDRÖMMEN

- VI HAR UTBILDNINGEN!

GYMNASIAL
LÄRLINGSUTBILDNING

- ✓ Bygg och anläggning
- ✓ Fordon och transport
- ✓ Restaurang och livsmedel
- ✓ Handel och administration
- ✓ Barn och fritid

SKOLFÖRLAGD
UTBILDNING

- ✓ Bygg och anläggning
- ✓ Fordon och transport

Tågbolaget Regiojet har blivit populärt tack vare de billiga priserna som inkluderar fri sushi.

nästa dag med stärkande mat som halusky, den tjeckiska varianten av knödel, med korv och ostar.

"Vegivådå? Vegetarivådå?" Ögonbrynen sitter i hårfästet på servitören när jag frågar om de har vegetarisk mat. Tjeckisk mat är ofta tung av kött, men med gästvänlig service blir matupplevelserna på landsbygden trots allt mycket mer än bara surkål för den hungriga vegetarianen. Mina favoriter blir blinier med spenat och smetana (Palačinky se špenátem) och en risottoliknande rätt av bovete toppat med regionens "parmesan".

Vi avslutar vår rundresa i Tjeckien med staden Ostrava. Den tredje största staden i landet består till stor del av tunga industrier, där Dolní Vitkovice är det största området. Här har kol och järn producerats sedan tidigt 1800-tal och under Andra världskriget tillverkades 90 procent av alla vapen här.

Men idag vandrar varken gruvarbetare eller vapenfabrikörer omkring i den surrealistiska industrimiljön. Det är istället turister och kulturfantaster som dras till Ostravas numera hippaste område. De gamla fabriksbyggnaderna har "hipstrifierats" och blivit gigantiska gallerier, skybars och kreativa kontor. Dolní Vitkovice är en del av Tjeckiens nationella kulturarv och de stora stålverken står likt stenhårda dinosaurier från framtiden. Vi vandrar runt på världsarvet och skakar ur mjölksyran ur våra cykelben. Utsikten från toppbaren Bolt är imponerande och sträcker sig ända bort till den polska gränsen. Kaffet med mönster i mjölkskummet som vi dricker på höjden känns trendigt

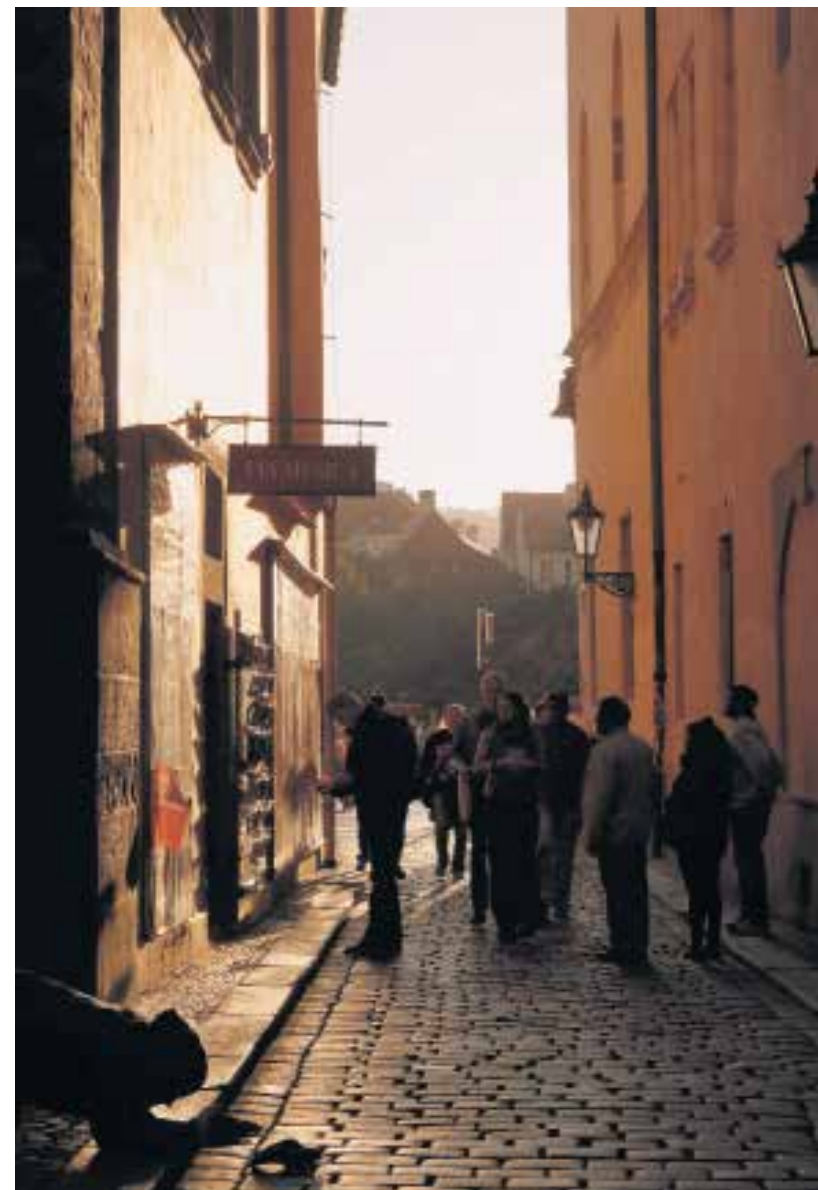
och vi konstaterar att hipstertempen nog är ganska hög ändå.

Kontrasterna under vår resa har visat oss ett Tjeckien som är så mycket mer än bara Prag. Från grönskande till stålgrå landskap, husmanskost och hembryggt öl, vänliga bybor och kaffesörplande trendspanare. Vi lämnar Tjeckien denna gång med en övergående träningsvärk, men med en bestående längtan att upptäcka mer längs cykelvägarna.

Tågtips:

Överlag är tågresor mycket bekväma och prisvärda i Tjeckien.

- Regiojet är ett av de privata tågbolagen i Tjeckien. För att åka till Ostrava (som är utgångspunkten för att cykla till många byar i Norra Mähren) från Prag, tar det ca 3 timmar. För 12 euro åker du i business class.
- Det statliga tågbolaget České Dráhy trafikerar också samma linje. Där kan du ta med cyklar på tåget och lämna/hämta dem vid olika stationer.

Till och med kullerstengatorna är cykelvänliga i Tjeckien.